

„În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele”-

Liviu Rebreanu

CUIBUL VISURILOR

Director fondator: SEVER URSA

PUBlicație EDITATĂ DE CONSILIUL LOCAL MAIERU

ANUL XXI Nr. 4 (126) *** OCTOMBRIE 2017 *** 8 PAGINI *** 1 leu

Cuibul visurilor

PROGRAM DEDICAT CENTENARULUI MARII UNIRI 1918-2018 DESPĂRȚĂMÂNTUL NĂSĂUD AL ASTREI (PROIECT)

Conferință la Adunarea anuală a Despărțământului Năsăud, 10 febr. 2018:
„Idea de unitate națională la poporul român”, – prof. univ. dr. **Ioan Aurel Pop**,
academician.

„ASTRA – susținător activ al Marii Uniri din 1918” – prof. univ. dr. **D-tru Acu** –
președintele Asociației

Expoziție filatelice – „Personalități ale Marii Uniri” – **Mircea Calu** –

președinte Asociația filatelice BN

Expoziție foto: „ASTRA în slujba interesului național” – Președinte - **Ioan Seni**; Secretar - **Ovidiu Maghiar**

PARTENERI:

UBB Cluj-Napoca, Filiala Năsăud UBB, ASTRA Centrală, Centrul Jud pt Cultură BN, Asoc. Filatelice BN

SUSTINĂTORI:

Primăria Năsăud, CL Năsăud, Comisia de Cultură

Zilele Năsăudului – De Ziua Eroilor – 18 mai 2018:

Depuneri de coroane la Monumentul Eroilor – Cuvântul primarului prof. Mircea Romocea;

Simpozion, cu tema „Năsăudeni implicați în conflagrația Primului război mondial și împlinirea Marii Uniri”: – Cuvânt de deschidere – primar prof. Mircea Romocea – „Marea Unire – moment firesc în istoria românilor, finalizat la sfârșitul primului război mondial” - prof. univ. dr. Ioan Bolovan, prorector UBB Cluj-Napoca – „Istoriografia Marii Uniri în Arhivele Statului BN” – Director Cornelia Vlașin – „Marea Unire abordată de istorici din județul BN” – Dr. Adrian Onofreiu – „Locul și rolul armatei române în realizarea și protejarea Marii Uniri” – col dr. Vasile Tutula, Cluj-Napoca – Figuri de năsăudeni implicați în primul război mondial” Prof. dr. Gheorghe Pleș – „Soldați bistrițeni antrenați în război” – Col. Ioan Cordovan și col. Vasile Măgerușan – „Războiul și Marea Unire în opera lui Liviu Rebreanu” – Prof. Iacob Naroș, Maieru – „Poezia lui George Coșbuc în slujba Marii Uniri” – Prof. Mircea Daroși, Nepos – „Năsăudeni implicați în evenimentul Marii Uniri” – Prof. Ioan Seni – „Patriotismul în două momente istorice: 1918 și 2018” Prof. Romulus Berceni – „Unitatea de neam în atenția Ligii Scriitorilor năsăudeni” Președinte Ioan Mititean – „ASTRA în slujba unității naționale a românilor” – Ec. Floarea Pleș - președinte Cerc or. Năsăud – „Monografia or. Năsăud vol. III – stadiu de editare” – Prof. univ. dr. Ironim Marțian, Cluj-Napoca „Muzică folk adecvată la eveniment” – Sorin Găzdac, Dorina Buia, L. Bichigean, Vișu Vaida Expoziție filatelice: Năsăudul cultural – Mircea Calu

PARTENERI:

UBB Cluj-Napoca; Arhivele Statului B-N; Societatea VRR Cluj-N; Societatea Cultul Eroilor BN; Cercuri și Secțiuni ASTRA; Liga Scriitorilor Fil. B-N; Univ. Tehnică Cluj-Napoca; Asociația Filatelice BN

SUSTINĂTORI:

Primăria Năsăud; Consiliul Local Năsăud; Comisia de Cultură; Casa de Cultură Năsăud; Biblioteca Veronica Micle

Simpozion dedicat Zilei Drapelului național - 26 iun 2018, pe tema Centenarului Primului război mondial și al Marii Uniri: – „Istoria drapelului românesc” – col. Ioan Boțan – președintele secțiunii de istorie – „Prezentare power-point a Drapelului național” – Prof. Ioan Seni, președinte Desp. ASTRA Năsăud – „Implicarea românilor în fazele primului război mondial. Rolul armatei române în apărarea interesului național” – Col. dr. Vasile Tutula, VRR Cluj-Napoca – „Frământări și suferințe în spatele frontului produse de război” – Prof. Ioan Seni, președinte Desp. ASTRA Năsăud – „Moment poetic dedicat evenimentului” - cu membrii Secțiunii literare ASTRA și ai Ligii scriitorilor năsăudeni, președinți Mircea Daroși și Ioan Mititean – „Moment musical folk dedicat sărbătorii” – cu Sorin Găzdac, Dorina Buia, Lucian Bichigean, Vișu Vaida – „Potpuriu coral cu piese patriotice și cântece adecvate sărbătorii din repertoriul compozitorilor Tudor Jarda

- continuare în pag. 2 -

Etos

La casa din câmp...

E o toamnă târzie la casa din câmp.

Pe horn, fumul a început încet să își croiască o haină brumărie la fel ca și toamna. În casă, o femeie tinerică a aprins focul într-o sobă veche de tablă. Doar zarea care iese pe roțile sobei tot șușotește un cântec vechi, aproape ca un cântec de leagăn. Femeia, Cornelia pe nume, își îndreaptă ochii spre patul vechi, umplut cu paie, unde o mogâldeată de copil, o fetiță de vreo patru anișori, doarme învărtindu-se când pe o parte, când pe alta. Pesemne că a simțit fumul care-i dă de știre că în curând va putea să-și dea jos țolul gros de lână, ce-i ține loc de plapumă.

Maieru de altădată

O cheamă Corneluța, iar Cornelia e mătușa ei cea mai dragă, a doua mamă a fetei. A luat-o cu ea, aici la casa din câmp, în Valea Urzii, ca să-i fie mai drag. Sunt doar ele două și au grijă de câteva galițe – miei și vite –, pe care le-au adus aici, în câmp ca să mai pună la scuteală din fânul ce l-au strâns pentru iarnă. Mătușa e acum cu ochii la ea. Îi vinen-n minte ziua de ieri, când a fost plecată să dea drumul animalelor pe o mocirlă, iar cea micuță a rămas singurică în casă, uitându-se pe geam și cântând până când mămuca s-a întors. Așa o învățase mămuca: atunci când era singură, trebuia să cânte pentru ca să nu-i fie frică. Dar nu de puține ori Corneluța a luat-

- continuare în pag. 2 -

Viorel-Daniel Partene

Cuibul visurilor

- urmare din pagina 1 -

**PROGRAM DEDICAT CENTENARULUI
MARII UNIRI 1918-2018
DESPĂRȚĂMÂNTUL NĂSĂUD AL ASTREI – (PROIECT)**

și Augustin Bena” Dirijor – prof. arhidiacon Cornel Pop, Bistrița – „ASTRA în slujba interesului național”
– Ec. Floarea Pleș - președinte ASTRA oraș Năsăud

PARTENERI:

Societatea VRR Cluj-Napoca; Casa de Cultură „Liviu Rebreanu” Năsăud; Cercuri și Secțiuni ASTRA;
Liga Scriitorilor năsăudeni

SUSTINĂTORI:

Primăria și Consiliul Local Năsăud; Bisericele din oraș care pot oferi coriști grupului coral al ASTREI.

Ziua Imnului național – 29 iulie 2018: „Imnul național – însoțind istoria poporului roman” – Col. Ioan Boțan – președinte Secț. de istorie a Desp. ASTRA Năsăud „Alte cântece patriotice care au însoțit armata română în conflagrația primului război mondial” – Prof. Ana Filip – președinte al Cercului ASTRA Salva „Model de implicare și reușită” – Prof. Ioan Neagoș - președinte Consorț. Pt Educație și Dezvoltare „România Europeană” „Moment folk cu piese musicale adecvate Centenarului 1918-2018” – Sorin Găzdac și formațiile sale „Orfanii – piesă teatrală pentru copii”, traducere după G. Pasztor, piesă jucată de copiii Cercului literar al Clubului Copiilor Năsăud – director Dorina Buia, prof. Maria Rus

PARTENERI:

Cercuri și Secțiuni ASTRA; Clubul Copiilor Năsăud; Consorțiul pt Educație și Dezvoltare „România Europeană”

SUSTINĂTORI:

Casa de Cultură și Muzeul Grăniceresc Năsăud

Ziua armatei române – 25 octombrie 2018: Invitat col dr Vasile Tutula, Cluj-Napoca cu expunerea „Armata română în istoria neamului românesc” Col. Ioan Boțan: „Armata română azi” – dezbateri; Grupul folk cu piese adecvate – cantautor Sorin Găzdac; „Orfanii – piesă teatrală pentru copii”, traducere după G. Pasztor, piesă jucată de copiii Cerc. literar al Clubului Copiilor Năsăud – dir. Dorina Buia, prof. Maria Rus; Exp.: „Armata română în filatelie” – Mircea Calu

PARTENERI:

Cerc ASTRA Năsăud; VRR Cluj-Napoca; Clubul Copiilor Năsăud; Asoc. Filatelică BN

SUSTINĂTORI:

Primăria și CL Năsăud; Casa de Cultură Năsăud

Ziua Sfântului Andrei – 30 nov. 2018: Paos religios la Biserica nr 1 în numele aștristilor căzuți în primul război mondial și pentru înfăptuirea Unirii – Președinta Floarea Pleș; Năsăudeni implicați în actul Marii Uniri de la 1 Dec. 1918; Președinte Ioan Seni

Lansare de cărți dedicate Marii Uniri – prof. I. Seni, col. Vasile Măgerușan, col. Ioan Cordovan, col. Vasile Tutula

PARTENERI:

Cercul ASTRA Oraș Năsăud; Biserica nr 1 Năsăud; Cultul Eroilor BN

SUSTINĂTORI:

Casa de Cultură Năsăud

Decembrie – Ziua Națională a României: Depuneri de coroane la Monumentul Eroilor – Cuvântul primarului – prof. Mircea Romocea

Spectacol: cu formații folk – Sorin Găzdac, declamări patriotice, – Ana Vaida, evoluții corale cu repertoriu adecvat sărbătorii

– Cornel Pop, cântece din folclorul local cu ansamblul „Năsăudeanca” – Liviuța Istrate, Silviu Rus

PARTENERI:

Primăria și CL, Casa de Cultură „L.R.” și Biserica Ortodoxă din Năsăud

SUSTINĂTORI:

Cercul ASTRA și Clubul Copiilor din Năsăud; VRR C-N, Soc. Cult. Eroi BN

Festivalul ilvean de colinde – 27 dec. 2017, Ilva Mică, dedicat Centenarului 1918-2018, cu participarea formațiilor de copii din cele 6 localități ilvene.

PARTENERI:

Primăriile locale Școlile Gimnaziale Aștristii locali

SUSTINĂTORI:

ISJ BN; CJC BN

Notă:

- „Orfanii – piesă teatrală pentru copii”, traducere după G. Pasztor poate fi jucată în toate școlile gimnaziale sau liceele din județ, ca un omagiu adus familiilor care au avut eroi jertfiți în primul război mondial.
- Fiecare Cerc sau Secțiune ASTRA poate lua ca reper prezentul proiect dedicat Centenarului Marii Uniri, dar cel mai util și benefic este să folosim energiile locale.
- Susținerea de către Primării și Consiliile locale a prezentului proiect al ASTREI poate crea o imagine benefică și corectă despre energiile locale și partenerii folosiți, altfel, din acest proiect se vor realiza doar inițiativele ce pot fi împlinite de voluntarii aștristi lipsiți de fonduri financiare;

Cu stimă și prețuire, Prof. Ioan Seni,
Președinte Desp. ASTRA Năsăud

Etos

- urmare din pagina 1 -

La casa din câmp...

o la fugă după mămuca, „picându-i opincile și colțunii, cântându-să tare de tă”. Poate și de teama sălbătaciunilor ce tot dădeau târcoale noaptea, prin preajma locului. Sau poate și din cauza unui vecin care tot striga toată noaptea: «Mână-l, măă! Mână-l, măă!», asmuțind câinii la ursul ce adesea poposea prin preajmă. Biata fetiță, speriată fiind, îi cerea mămuca să grăiască cu omul acela să nu mai mâne ursul la ele, neînțelegând că strigătele erau menite să sperie ursul sau alte fiare sălbatice care fi trecut pe acolo.

Sunt ceasuri de seară, noaptea toamnă se anunță a fi lungă și rece, iar grija pentru cei dragi, pentru

galițe și pentru câinele care le dă de știre de prezența cuiva este mereu prezentă.

„I-am lăsat odată cânelui mâncarea afară că nu era mâncat încă, atunși.”

Și băieța zăce: «Mătușa, mătușă, du-te și ie ceonășu' cu mâncare, să nu vină ursu' la noi!». Și mă gânem să mă întind piste fereastă să-l ieu, dar nu putem că era mnică fereasta, și-i zăcem ei așa: «Hai că te scot pe tine pe fereastră să-l iei tu!»

Și nici una n-am ieșit, de frică!”

Stropi de rouă curgeau pe fețele amândorura, stropi care trebuiau spălați cu amintirile despre „spălătul în covățica de lemn”, o covățică ce ținea loc de cadă pentru copii mai mici, dar nu numai.

Amintiri de acum aproape 50 de ani...

Stau și o ascult pe mama, pe mămuca Cornelia, de atunci, din poveste. E aici lângă mine chiar acum, iar eu o tot întreb despre casa din poveste, în vreme ce ea stă așezată pe lada de lemne, lângă sobă. La fel ca în poveste... Iar imaginația nu mă lasă și îmi tot dă târcoale. La fel ca un copil, îi zic așa: „Mai spune-mi, dragă mică, despre casa din câmp”.

Și-mi spune multe mica mea dragă, iar eu o tot ascult.

Casa din poveste...

Chiar e dintr-o poveste pentru că nici mama nu știe de când a fost făcută. Așa a găsit-o și așa a știut-o de pe vremea de când și dânsa era o „băieță mnică de câțva ai”. Era casa tătucului ei, adică a bunicului meu, Lazăr Ureche. Dar nu doar el avea casă aici în Valea Urzii, mai erau și altele: a lui Gavrilă Urșu, a Zamferei Urșu, a lui Vasile Isip, a lui Popicica Vasile, a lui Lorinț, a lui Bonifapt Urșu, a lui Aurel Ureche sau a lelei Ileana. Case vechi „din bătrâni”, case de la poalele Măgurii din Sus, de lângă izvorul Ciuroiului Vărăeanului, căsuțe aflate la o margine de cuib, chiar ele alcătuind un mic sătuc sau cuib pentru cei care își petreceau aici zilele din primăvara timpurie și până în toamna târzie.

Revin însă la căsuța din poveste. Temelie i-au fost pietrele de pe măgură, pe care s-au așezat bârnele cioplite cu securea, aduse cu boii, tot de pe măgură. Îmbrăcăminte i-a fost lutul amestecat cu pleavă de ovăz și cu balebă de cal. Era amestecat cu picioarele desculțe, iar apoi era luat cu mâinile și „muruit” pe pereți. Acoperiș i-au fost dranițele pe care unchiul Lazăr a lui Hodoroga, le-a pus.

Atunci, pe când era la “drănițat” la casă, privea unchiul Lazăr la un un miel străin, care păștea prin preajmă, zicându-și în sinea lui așa: „Vai, ce bun ar fi

- continuare în pag. 3 -

Viorel-Daniel Partene

Etos

- urmare din pagina 2 -

mnelu' ceta de pus la ș'ert! Atâta îi de fain și gras!" Foamea și pofta îl făceau să gândească cu grai tare, încât nevasta auzindu-l a început „să-l ieie la hop, că de ce grăiești așa ceva!? Nu îți rușâne?”.

Oricum, pe atunci foamea era potolită și cu “pită de mălai, mestecată cu de grâu”, cu “napci fript sau ș'ert în ceaon”, care tare bune erau pe vremurile acelea.

Perindatu-s-au mulți oameni pe acolo: bunici, părinți, frați, surori, gineri sau nurori. Lucrat-au la fân și la otavă, pus-au în pământ cartofi, secerat-au holdele de grâu, legate apoi în snopi, snopi coborâți apoi la îmblătit la batoza din Măgură. Moi erau paiele aduse înapoi și puse în paturi, bună a fost pita făcută din acel grâu, coaptă în lerul sobei, dar și mai bună a fost apa de la Ciuroiul Vărăeanului.

Însă frumoase au fost și micile șezători în care se adunau cei tineri dar și mai puțin tineri, fie la lucru' la tors, la o poveste, la un banc sau la mai multe sau la o doină de dor. De dor, pentru că uneori rămăneau în casa din câmp doar tinerele. Iar dorul de cei dragi ale lor sau de drăguț creștea pe măsură ce noaptea se lăsa, dor amestecat apoi cu frică. Nu de puține ori s-a întâmplat ca noaptea, pe lângă casă, să treacă străini, care, simțind mirosul fumului, le cereau tinerelor fete să le deschidă, zicându-le că sunt înfomețați și cerând să le dea doar o bucată de colesă. Dar cum să le deschizi unor străini!? Era mai bine „să slobóz' câni”, doar atât cât să-i sperie.

Alteori s-a mai întâmplat ca unii să fure mieii de pe la alții, pe care îi tăiau apoi, iar carnea o puneau într-o claie de fân ca să nu fie descoperiți. Dar erau aflați, iar cei vinovați „stăteau trei luni în temniță pentru un mnel'”. Bineînțeles că Lazăr a lui Hodoroga nu s-a numărat niciodată printre aceștia pentru că el doar glumea când zicea că “mere să fure mnelu' cel gras și să-l ș'earbă în ceaon”.

O tot ascult pe mica, în timp ce curăță cartofi,

La casa din câmp...

Cornelia Partene, popas pe Dealul Ștef

foto: Vio Partene

aduși poate chiar din Valea Urzii. Îmi povestește multe și despre mulți, despre bunii mei, despre tata, despre mătuși, unceși sau verișori. Dar îmi povestește mult și despre „un om mare”, despre regretatul Lazăr Ureche, fratele mai mare al ei și unchiul meu. Îmi spune cum, atunci când era mic, își făcea seci lângă casă și nu voia să doarmă în casă, ci dormea într-o colibă făcută afară, ca să își păzească mieii. Și zbiera până răgușea, strigându-se unul pe altul, cu verișorul lui din Jdeab, cu Mihai Ureche. Tare drag i-a fost acolo la casa din câmp și atunci când a fost în tinerețe, dar și după aceea. Era inspector, iar dânsul venea acasă la tatăl lui, la bunu' meu, ca să-l ajute la coasă, luând traista în spinare și cutreierând dealurile măierene. Îmi aduc aminte că, în ultimele inspecții ale sale, a trebuit să vină în Măgura Ilvei. A sosit cu o zi

înainte și a ieșit la casa din Valea Urzii ca să “rămăie de mas”. Acolo îl aștepta tatăl lui, de aproape 90 de ani. Ce bucurie a fost pentru amândoi să se mai întâlnească odată și să doarmă acolo, la casa din Valea Urzii, pe patul de paie, la căldura sobei vechi, la fel cum o făceau în tinerețe – vegheați de lampa cu naft și de amintirile ce au fost cândva.

O rugăciune de seară făcută în genunchi sau alte amintiri despre unceșul Ion din Jdeab, cum îi zicea mama, reîncearcă parcă să închege o lume care "a fost odată". Un unceș, Ion, care, desi era pe câmp, departe de sat, duminica se ruga și nu mânca până la amiază, în vreme ce la biserica din sat era Sfânta Slujbă. „Hai, unceșule și mănâncă, hai bea o ulcică de lapte” – cafele nu se aflau pe atunci – îi spunea mica. „Nu, nicidecum, mă băieță, că vin din Jdeab și nu beau și nu mănânc până ce iese din Sfânta Biserică. Ia, amu am zâs rugăciunile pe unde am apucat” îi zicea unceșul care venea să vadă ce mai fac nepoatele sale.

O lume de care mi-e dor, oameni de care mi-e și mai mult dor, într-o lume tot mai grăbită și mai materialistă. Amintiri, spuse de mica, amintiri care îmi revin în minte, în special, ori de câte ori pașii mi se îndreaptă spre casa din câmp, spre Valea Urzii – un cuib mic, la o margine de cuib al visurilor.

Am trăit acele visuri de-o vară, în zilele și nopțile pe care le-am petrecut acolo, mai mult singur. La fân ziua, noaptea pe patul de paie la zarea lămpii cu naft, în arșița zilei apoi, și iar noaptea la razele lunii sau ale stelelor pe care le priveam până târziu, în noapte. Într-o singurătate plină de amintirile unei lumii care a fost odată.

La casa din câmp... unde timpul și toate au rămas pe loc.

Vio-Daniel Partene
Octombrie 2017

Cartea

De la Prislopul Năsăudului, la Pripasul lui Ion și actualmente, Liviu Rebreanu – cartier al orașului Năsăud

Liviu Rebreanu a trecut de-a lungul scurtei sale existențe, îndeaproape, prin cel puțin douăzeci de localități, dintre care jumătate, mai frecvent, vreo zece mai rar și trei situate înafara țării noastre de atunci. Pentru cei dornici de clasamente și ierarhii mai mult sau mai puțin subiective, trebuie să precizăm că, din punct de vedere cronologic, Bucureștiul se află pe primul loc, aici autorul a domiciliat timp de douăzeci de ani, urmează Valea Mare de lângă Pitești, unde a stat doisprezece ani și apoi, Maieru, cu cei zece ani ai copilăriei lui Liviu petrecuți aici, alături de familie, între anii 1888-1898. E necesar să ținem cont și de următoarele aspecte: cel puțin un an, Rebreanu a fost călător în șase țări străine din Europa, mai precis, în marile orașe europene: Berlin, Roma, Madrid, Paris și Viena; apoi de cei doi ani, când scriitorul s-a aflat în slujbe vremelnice (Nimigea – 1909, din septembrie ca funcționar, ajutor de notar), Vărărea (actualul sat Nepos, ajutor de notar) și Măgura Ilvei, (din mai 1909, șase luni, ajutor de notar). Ne mai rămân, așadar, vreo unsprezece ani ca elev și student și cei doi ani de pruncie de la Târlișua, dar și anii de început în cariera militară de la Gyula, ca ofițer în armata austro-ungară. Anii de studiu se delimitează ușor: doi ani (1895-1897), elev la gimnaziul grăniceresc din Năsăud, alți doi ani buni, la Bistrița (1897-1900), ca elev la Școala Civilă de Băieți, apoi, la Sopron, oraș așezat la granița dintre Austria și Ungaria (1900-1903), ca elev militar și alți trei ani la Academia Militară „Ludovica”, din Budapesta, în calitate de student militar.

Prin urmare, fiind vorba de Prislop și Liviu Rebreanu, de-abia din 1908, după retragerea acestuia din armată putem spune că scriitorul a stat mai multă vreme aici, pe lângă vacanțele petrecute ca elev la Bistrița și apoi ca elev și student militar; e vorba de anii 1908 și 1910; din 1910, după cum bine știm, familia

Rebreanu se mută la Năsăud. Ca să fim împăcați și drepecți, dicționarul localităților prin care a trecut marele Rebreanu, singur sau împreună cu familia, cuprinde cronologic și Târlișua, Târgu Lăpuș, Năsăudul cu Tradam și Lușca, Bistrița, Craiova, Iași (în timpul refugiului din 1918), precum și cele câteva treceri pasagere prin Ilva Mare, Sângeorz-Băi, Beclean, Chiuza, Rodna Veche cu Valea Vinului, la pescuit de păstrăvi, Aiud, Cluj, Sibiu...

Maxim Dumitras

Veriga, 2005, marmură, 360 x 130 x 90 cm, Fuerteventura, Spania
The link, 2005, marmură, 360 x 130 x 90 cm, Fuerteventura, Spania

Cartea lui Ioan V. Boțan, intitulată *Liviu Rebreanu și „Pripasul lui Ion”* și apărută la Editura *Ecoul Transilvan*, Cluj-Napoca, 2017, începe cu un *Cuvânt înainte* al prof. Maria-Livia Tomuță și cu un *Argument* al autorului prin care se face o susținere și un elogiu, de altfel, binemeritate Prislopului, bineînțeles în cadrul triumfului cheie pentru scriitor: Târlișua – Maieru - Prislop. Să trecem în revistă capitolele acestei cărți cu comentariile de rigoare: O deschidere orientativă o face „Liviu Rebreanu și Prislopul” - un preambul din care ideea centrală ce se desprinde este că

această așezare a fost martoră la cele câteva momente esențiale ale tinereții lui Rebreanu, asta după ce i s-a epuizat copilăria cu amintirile ei de la Maieru, cunoscut ca un „Cuib al visurilor.”

Capitolul prim, *Liviu Rebreanu, scurtă biografie*, ar fi trebuit să cuprindă mai multe date chiar dacă nu sunt dintre cele mai însemnate, dar ar fi venit cu câteva argumente semnificative ale trecerii lui Rebreanu prin Prislopul de odinioară. În acest sens, ar fi fost mult mai concludent să se fi folosit datele biografice din celebrele *Caiete* ale lui Rebreanu și, mai ales, varianta cronologică de reper alcătuită de către Nicolae Gheran și reluată de Andrei Moldovan în cărțile și articolele sale. Asta nu înseamnă că am fi împotriva celor spuse de către Teodor Tanco sau Tiberiu Rebreanu, pe de altă parte, să nu-l uităm nici pe Ilderim Rebreanu, cel care a moștenit arhiva familiei Rebreanu de la tatăl său, Tiberiu și care a scris despre Prislop și familia Rebreanilor.

Capitolul al doilea intitulat, *Familia învățătorului Vasile Rebreanu la Prislop*, sintetizează date esențiale ale lui Teodor Tanco, Nicolae Gheran, Tiberiu Rebreanu, Sever Ursa, Iacob Naroș, Ștefan Lupu, Al. Piru, precum și cele din *Caiete și Jurnal*. Ar fi de amintit și *Romanul familiei Rebreanu* în cele patru volume al lui Ilderim Rebreanu, *Neamul Rebreanilor către Liviu* (corespondență), Editura Academiei Române, 2008 și Mircea Malița, *Adio până la a doua venire* (corespondența dintre Ludovica Rebreanu și Liviu), dar și alți exegeți ca: Ion Simuț, Săluc Horvat, Gheorghe Glodeanu, C-tin Cubleşan ș. a.

Pentru o cunoaștere amănunțită a Prislopului capitolul al treilea cu titlul *Scurt istoric al localității*

- continuare în pag.4 -

Iacob Naroș

Cartea

De la Prislopul Năsăudului, la Pripasul lui Ion și actualmente, Liviu Rebreanu – cartier al orașului Năsăud

- urmare din pagina 3 -

Prislop – Liviu Rebreanu, vine cu o multitudine de date istorice menționate în documente încă din 1392, dar și despre biserică și școala condusă de Vasile Rebreanu, timp de nouă ani. Data inaugurării casei memoriale „Liviu Rebreanu” - 2 iunie 1957, face trecerea de la denumirea de Prislop la Liviu Rebreanu, actualmente cartier al Năsăudului.

Odată cu trecerea la capitolul al patrulea, *Liviu Rebreanu la Prislop* – se intră în tema propriu-zisă a cărții. Aflăm date interesante despre Liviu și Ion Boldijeri al Glanetașului care începuse și el cu greu prima clasă de liceu, alte momente ale trecerii lui Rebreanu pe aici, în timpul vacanțelor școlare ca elev la Bistrița și apoi la Sopron, dar și ca student militar la Budapesta. Astfel că „Domnișorul Liviu” începe să fie remarcat în Prislop, la hore, șezători, amintindu-se rolul unei fete, Saveta Pop care l-a învățat să joace învățita locului. Perioada mai compactă este cea dintre anii 1908-1909 despre care Tiberiu Rebreanu relatează subiectiv, doar din auzite, de la cei din familie. Un lucru este sigur, Liviu începe un jurnal de lector cu note, spicuri și extrase de lectură, vocabular și exerciții stilistice, teorie și critică literară. Să amintim și primele tatonări pe calea iubirii: Liviu îndrăgește pe Margareta Harosa, „o fată zdravănă, îndrăzneată, sprâncenată și vioaie ca o codobatură” precum și alte legende create în jurul altora ca: Roza Lang, Esthera Kathona din Tradam și surorile Grivase din Năsăud, Lucreția Dragu, Maria Sabina, Letiția Slăvoacă...

Capitolul al cincilea – *Romanul Ion – o reflectare obiectivă a unor realități prislopene? Geneza romanului* – accentuează ideea că familia scriitorului a stat la Prislop cât și la Maieru aproape același număr de ani, dar în cazul lui Liviu se pare că vacanțele petrecute la Prislop sunt mai multe decât cele de la Maieru, așadar, Liviu a petrecut mai multă vreme la Maieru, cronologic vorbind. Prea cunoscută fiind geneza romanului *Ion*, nu insistăm mult asupra acesteia, de reținut doar cunoașterea satului cu întâmplările lui, unele ca cele de la Maieru, altele diferite precum și proiectele literare notate în *Caiete* considerate ca puncte de pornire rudimentare în crearea marilor capodopere. De la nuvela *Proștii* nu putem generaliza că numai Prislopul e zona centrală de inspirație, satele din jurul acestuia, dar și cele din zona Maierului e la fel de importantă cât și a satelor limitrofe lui. E vorba de hora de duminică, cheful de la cârciumă și bătaia dintre feciori adăugate celorlalte fapte din Prislop cărora inspirația lui Rebreanu le-a tot rânduit până la forma finală din roman (vezi p. 137).

Capitolul al șaselea – *Întâmplări reale petrecute la Prislop și transformate în roman* – insistă pe elemente arhicunoscute trecute din realitatea satului în romanul *Ion*, dar transfigurate artistic cu putere de generalizare și ieșire dintr-un spațiu limitat, e vorba de nașterea copilului Anei, moartea sub diferite forme: spânzurarea lui Avrum, sinuciderea Anei, omorârea lui Ion cu sapa precum și cele tradiționale, specifice întregii zone: hora, nunta, înmormântarea, tăiatul porcului etc. De subliniat iscusința autorului de-a reaminti câteva momente aparte din trecutul Prislopului legate de geneza romanului *Ion* (vezi povestea lui Victor, p. 160 și următoarele).

Capitolul al șaptelea – *Descrierea unor personaje principale din roman care au avut corespondenți reali, trăitori în Prislopul începutului de secol XX* – cuprinde pe 40 de pagini o paralelă argumentativă atât științific cât și pe baza unor mărturii orale, având în atenție *Caietele* lui Rebreanu din Prislop. Sunt analizate, comparate și comentate pe lângă personajele secundare și toponimele din zonă, punându-se față-n față cele două forme, cea din roman și cea din realitate. Personajele centrale se bucură de o prezentare largă, din mai multe puncte de vedere. Ordinea lor este următoarea: Ion și prototipul lui, Ana și modelul ei pe numele de Rodovica Boldijari, preotul Ion Belciug, Zaharia Herdelea versus Vasile Rebreanu, Titu Herdelea, alias Liviu Rebreanu și, în final de capitol, un portret al scriitorului Rebreanu văzut de către contemporanii lui.

În fine, capitolul al 8-lea *Ce spun prislopenii despre Rebreanu, despre romanul Ion și Muzeul Memorial „Liviu Rebreanu”*, adună păreri și impresii din partea oamenilor locului ce fac parte din medii diferite. Un țaran, un muzeograf local cu vechime, o profesoară, un proiectant, un lucrător comercial, un inginer și un ziarist. Cartea se încheie cu o *Postfață* prin care autorul își reia pledoaria și invitația de-a vizita muzeul și a cunoaște Prislopul de azi și prin cele relatate din suflet de către el, dar și prin opera lui Rebreanu. Un capitol final de *Bibliografie* bine și judicios împărțit pe cele patru secțiuni ne oferă o deschidere înspre o orientare clară în tematica volumului. Autorul merită felicitat pentru documentarea minuțioasă cât și pentru felul atractiv în care ne-a prezentat locurile și, de ce nu, ne-a făcut curioși să le vedem și să le cercetăm și noi.

Iacob Naroș

Să ne prețuim dascălii

Dascăli noștri "ieșit" în pînzie"

Pentru noi, "năsuod'énii", titlul de mai sus sună aproape firesc. L-am auzit la părinții și la bunicii noștri, fără cea mai mică urmă de persiflare. S-ar putea ca pentru

obrazul subțire al unui intelectual mereu tracasat de contextul urban titlul de mai sus să sune altfel.

Cu o urmă de tristețe, ca să nu spuns de-a dreptul cu dojană "autocritică", mă gândesc, iată, la dascălii și la profesorii mei de altădată, care – după "atâta amar de vreme" de dascălie purtată cu demnitate și cu vocație – s-au retras din tumultul mediului școlăresc, lăsând în urmă un fel de "aură" și o anume "savoare" a propriei personalități.

N-am să vorbesc – acum și aici – despre ei pentru că nu mă simt "pregătit".

Și apoi, dacă m-aș porni să vă spun povestea câtorva dintre ei, ar trebui să încep cu învățătoarea mea *Lucia Ștefan* și să continui cu dl. prof. *Sever Ursa* – grămatîcul limbii române învățate de mine la școală, apoi cu *Nicolae Mute* – prof. și diriginte în liceu, cu *Emil Simion* – profesor univ. și "îndrumător de an" în facultate, și, în sfârșit, cu *Mircea Borcilă* – profesorul univ. și îndrumătorul tezei mele de masterat.

Dar, negreșit, aș vorbi apoi – cu însuflețire, de bună samă – despre prietenul meu *Icu Crăciun* și despre fratele meu *Titus Cărbune*.

Da, redactorul nostru Șef, scriitorul Icu Crăciun – "o ieșit și el în pînzie" acum, în toamnă. *Ave, maestre!*

Am să profit, în schimb, de ocazia ieșirii la pensie a unei foste profesoare de matematică din Maieru – *Maria Avram*, soția prof. univ. *Lazăr Avram* – măiereni cu domiciliul în Ploiești și cu sufletul rămas tot în Maieru.

Și, pentru ca afirmația mea să nu rămână "o vorbă 'n vânt", am să redau printr-un extras prezentarea făcută lui *Lazăr Avram* de către *Ana Maria Maxim*, redactor la *Ziarul Prahova*, în numărul din 17 Mai 2014. Prilejul acelei prezentări a fost lansarea volumului său *Leac de singurătate*, Editura Karta-Graphic, 2013, 324 pagini, la sediul *Căminului Cultural al Studenților* din Ploiești, citez:

« De mai mulți ani, profesorul *Lazăr Avram* îmbină cu succes activitatea științifică și cea culturală, iar volumele sale literare sunt apreciate de public și de criticii de specialitate.

În noua carte, publicul va descoperi reflecții ale autorului pe teme precum: sensul vieții, familie, tinerețe, sensul fericirii, iubirea, dar și texte ce fac trimitere la satul Maieru, din Bistrița-Năsăud (satul natal al profesorului) și la cele mai dragi amintiri din copilărie: imaginea bunicului, vorbele de duh ale tatălui, satul acoperit de ninsori, doina cântată în Banat ["cântată cu bănat", adică cu sufletul abătut, și căzut la îndoială, iar nu Banat-ul geografic; n.m. CV].

„Sensul serilor magice de la Maieru, în care luna stătea deasupra capului bunicului, l-am înțeles încă din copilărie. Atunci sufletul bunicului se încălzea de înțelepciune. Și de vers. Și de liniște. Cine oare m-a pus atunci să-mi las satul și bănatul și să plec în lumea largă? Cine?!” consemnează profesorul *Lazăr Avram*. ».

Grea boală "plecatu' de-acasă"! Asta zic și eu, făcându-mă, iată, "ecoul" măierenilor purtați de soartă peste mări și țări.

Cei care au curiozitatea să cunoască și să înțeleagă personalitatea cu adevărat "de excepție" a măiereanului – Profesor Universitar, Doctor *Lazăr Avram*, Directorul *Departamentului Foraj Sonde, Extracție și Transport Hidrocarburi* din cadrul *Universității Petrol-Gaze* din

Ploiești – au la îndemână câteva interviuri, prezentări sau conferințe online:

(vezi:

https://www.youtube.com/watch?v=rXSD2Y-if_o;

Gazele de sist – Încotro?";

<https://youtu.be/BcWwdgmbKDC>; etc.)

Ieșirea la pensie a profesoarei *Maria Avram*, după 40 de ani de dascălie încununată cu acordarea *gradație de merit*, a fost – ca să spun așa – sfârșitul unui vechi început.

Redau aici, cu gândul la o întreagă pleiadă de dascăli măiereni, textul scris cu mult suflet și cu bun simț de către aut. *Luiza Rădulescu Pintilie* în *Ziarul Prahova*, Miercuri, 6 Septembrie 2017:

*

* *

După 40 de toamne în care s-a aflat la catedră, profesoara *Maria Avram* va deschide, de această dată, în prima zi a noului an școlar, un inedit catalog al amintirilor, al emoțiilor și al unei îndreptățite mulțumiri de a-și fi onorat, cu vocație, cu dăruire, cu responsabilitate, ceea ce i-a fost, din primul an de activitate până în acest an, al ieșirii la pensie – o frumoasă și îndatoritoare profesiune de credință.

Cu pregătirea universitară dobândită la *Facultatea*

- continuare în pagina 5 -

Viluț Cărbune

Să ne prețuim dascălii

Dascălii noștri "ieșit' în pînzie"

- urmare din pagina 4 -

de matematică a Universității Brașov, cu dorința și însuflețirea începutului, tână profesoară a deschis mai întâi universul cifrelor și al necunoscutelor matematice pentru copii din școlile de la Maieru, Blăjenii de Jos, Colibița, de pe plaiurile natale născudene, de unde și-a luat și purtat cu mândrie nu numai numele de familie – *Felecan*, ci și toată învățătura de viață a locului rădăcinilor. [Învățătură] pe care le-a adus cu sine, în bagajul minții și al sufletului, și [pe care] a adăugat-o zestrei științifice și pedagogice a corpului profesoral prahovean, predând la *Liceul Industrial nr.7 – Construcții*, Ploiești, la *Liceul Industrial nr. 6 - Chimie* din Ploiești și [apoi], pentru 24 de ani aflându-se neîntrerupt la catedră, în *Școala generală nr.15* Ploiești, azi *Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”*, [făcând parte] inclusiv din echipa de conducere a acesteia.

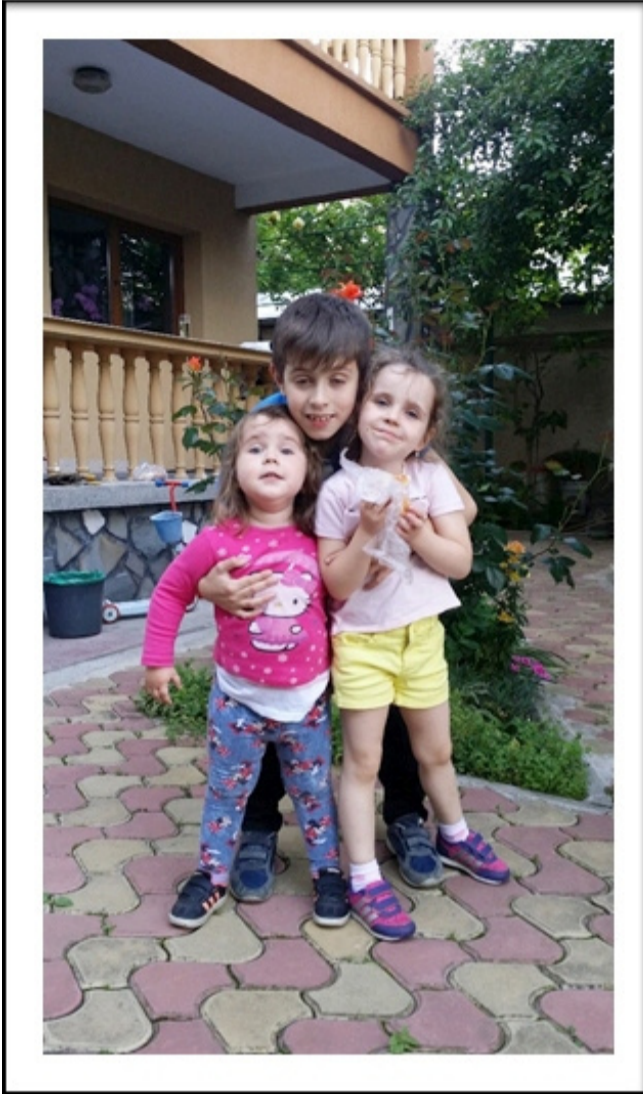
Iar dacă ar fi să căutăm o formulă care să dezvăluie cel mai bine crezul profesional al dascălului *Maria Avram*, acest crez a fost sintetizat, de fapt, cu rigoarea formației sale în domeniul științelor exacte, dar și – cu modestie –, chiar în propriul „Raport de autoevaluare”, întocmit în urmă cu cinci ani:

”În cadrul activităților desfășurate cu elevii sunt preocupată, în permanență, să-i instruiesc și să-i educ, prin tipuri de activități specifice, astfel ca aceștia să devină persoane adaptabile, flexibile, care să învețe mereu, pe tot parcursul vieții, și să fie toleranți în exprimarea opiniilor. Sunt preocupată, permanent, să fiu un model pentru elevii mei, să fiu la curent cu cercetarea pedagogică și cu noutățile din domeniul matematicii (și nu numai).

Particip activ și eficient la diverse forme de perfecționare ale activității didactice organizate atât la nivelul școlii, cât și la nivel județean, organizate de *Inspectoratul Școlar Prahova* sau *Casa Corpului Didactic*”.

Iar pentru aceia cărora li s-ar putea părea o asemenea autoevaluare doar un șablon tehnic și rigid pus asupra unei cariere didactice de 40 de ani, noi mai adăugăm că sunt, de fapt, pre multe rezultatele și performanțele sale [și n-ar ajunge] un ziar întreg să le putem enumera. Ar fi însă de netrecut cu vederea – cu atât mai mult [astăzi], într-un timp în care prea mulți profesori se mulțumesc să se limiteze la pregătirea dobândită în timpul studiilor, iar clasările "dezastruoase" ale multora dintre ei la examene sunt prea cunoscute încât nu mai insistăm asupra acestui

dureros aspect – consecvența cu care dascălul *Maria Avram* și-a continuat și și-a desăvârșit propria pregătire

de specialitate, didactică, pedagogică și managerială, adăugând competențe noi, ca profesor, ca membru al *Societății de Științe Matematice*, ca absolventă a studiilor de master cu specializarea „Management educațional și integrarea europeană”, la *Universitatea Petrol-Gaze Ploiești*, deschizându-se și adaptându-se tendințelor actuale cu care a înțeles să se prezinte în fața elevilor de la clasă, a celor pe care i-a pregătit la nivel de

exelență, a loturilor olimpice de care s-a ocupat, dar și ca – sau mai ales ca – profesor în comisiile de examinare de care au depins destinele atât tineri.

De asemenea, de numele său sunt legate perfecționări ale programelor școlare pentru matematică (clasele V-VIII), elaborarea de cărți în domeniul educațional, o activitate constantă în cadrul *Fundației Oamenilor de Știință* din Prahova și colaborarea la publicația trimestrială a acesteia "*Axioma – supliment matematic*", implicarea în proiecte educaționale locale și europene, precum și de voluntariat.

De la asistența la ore la inspecțiile școlare, de la cercurile pedagogice la activitățile metodic-științifice, profesoara *Maria Avram* a avut încredințarea împărtășirii și către ceilalți colegi profesori din propria experiență, dar și pe aceea a schimbului de idei din care e mereu ceva de dat dar și de învățat ca dascăl, ca pedagog, dar și ca apartenență la lumea școlii și la o comunitate cu care te identifice.

Și, cu siguranță, toate acestea au fost și sunt de folos celor care i-au fost elevi, școlilor prin care a trecut, dascălilor cu care a împărțit cancelaria și, departe de a fi cuvinte mari, unui învățământ în care este nevoie azi, mai mult decât oricând, să fie prețuit fiecare dascăl de vocație spre a-l transforma în modelul care să inspire, care să motiveze, care să dea valoare.

Din acest septembrie [2017], profesoara *Maria Avram* nu va mai deschide catalogul unei clase de elevi, ci, după 40 de ani strâns legați de școală, lasă experiența, acumulările și reușitele sale spre a fi continuate și dezvoltate.

Ajunsă în pragul despre care se spune că semnifică deopotrivă încheierea unei etape și deschiderea alteia, catalogul său are înscrise, cu bucuria și trăirile inedite de bunică, numele nepoților săi – *Anastasia*, *Antonia* și *Sebastian* (în foto). Pentru ei are strânse poveștile adevărate ale plaiurilor legendare din care vine, ca și soțul său, profesorul universitar *Lazăr Avram*, de la *Universitatea Petrol-Gaze Ploiești*, dar și învățătura, pricepera și dăruirea celor care au crescut, atâtea și atâtea generații de copii și tineri, în lumina cărții.

(aut. *Luiza Rădulescu Pintilie*
cf. extras din *Ziarul Prahova*,
Miercuri, 6 septembrie, 2017

A consemnat, pt. rev. *Cuibul visurilor*, *Viluz Cărbune*

Lirica

Feerie

Nori plumburii

Se rotesc amenințători
Peste *Fruntea Dealului*;

Un roi de fluturi se înfrățește
Cu podoaba alburie
Jefuită păpădiilor;

În livezile lui *Mihăilaș*,
Arcuite de bătaia vântului,
Ierburile se țin de mână;

Săbiile fulgerului
Își bat pintenii
Și taie încrucișat văzduhul;

Ploaia urzește
Covor străluminat
Între cer și pământ;

Ecoul clopotului
Purtat de *Steiana*
Spune un cântec aproape uitat;

Mielușei stau îngrămădiți,
Sub *Stanca Boscadăului*
Străjuită de pădure;

Mărâindu-și nesiguranța,
Moroș se gudură,
Lângă boteiul încredințat;

Cu o căciulă cât muntele,
Tremurând sub gubă,
Mogâldeața nu știe
Încotro s-o apuce;

În casa șindrilită,
Cu pruncul la sân,
Mama se roagă:
Doamne, apără-mi copilul
De toate relele!

Mămucăă! ...

Veronica Oșorheian

Debut

TOAMNA

Stăm pe prispă și privim
Cum toamna ușor vine,
Cum frunzele se duc din nuc
Într-o purpură ruginie,
Iar vântul ușor bate
Lăsând în urmă un covor
De frunze mari, uscate.
Țăranii toți ies la cules
De roade mari, bogate,
Să aibă multe în cămări
Când iarna la uși bate.

Ancuța ISIP – clasa a V-a B

Cartea

Un "Leac de singurătate" pentru Lazăr Avram – Tema Balasânii –

Și pentru că nu știu ca noi să-l fi prezentat în rev. *Cuibul visurilor* pe Lazor Avram din Balasâna, mă încumet – oarecum pe nepusă masă – să vă redau aici doar câteva din *vorbe pline de har* ascune "cu-minte" între filele cărții sale – *Leac de singurătate*, Editura Karta-Graphic, 2013, 324 pag. (Viluț Cărbune)

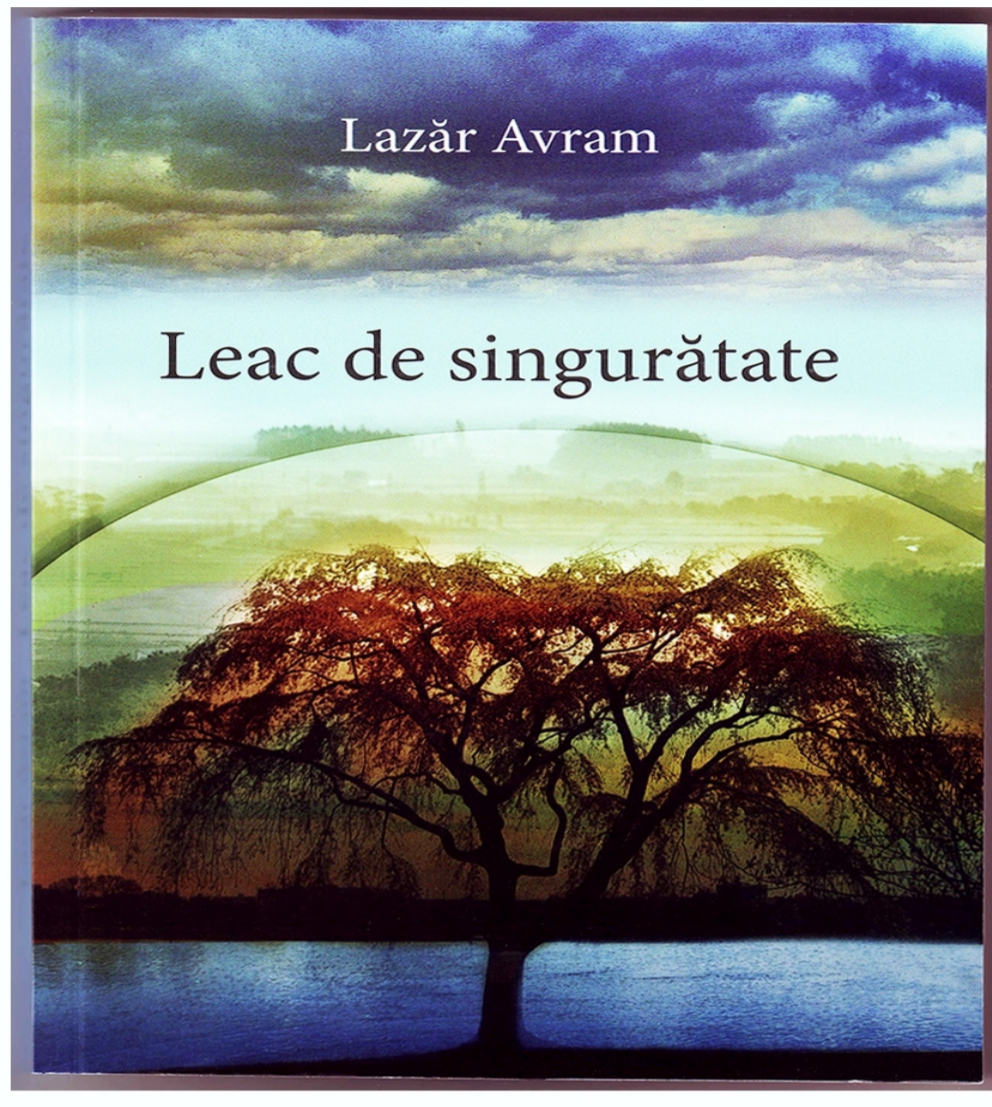
*
* *

Așa aș fi vrut odată, în vremea copilăriei, să pot săgeta satul meu natal, Maieru: cu o doină ardeleană cântată din vârful Măgurii din Sus, despre o mamă cu ochii mari și triști înecați în lacrimi. Și-n veșnicie... Și la care să plângă toată **Balasâna**, și toți măiereni – din lumea de aici și de dincolo –, cu Vergil, cu Boca, cu Șoni, cu Vasăle, cu George, cu Bumbu, cu Ucu, cu Relu, cu Mitru... (pag. 112).

*
* *

Când boii bunicului își încordau spinarea ca să urnească carul încărcat cu snopi de grâu, eram speriat că vor porni laolaltă la drum, și pădurea și zarea. Sub picioarele lor fabuloase, apele pârâului Hânțoaia se clătinau straniu, în cercuri din ce în ce mai mici, până hăt în **Balasâna**... Nu-i exclus ca și astăzi, de-a lungul lui, să mai dăinuiească urmele, calde și blânde, ale sufletelor lor! Nu-i exclus!

*
* *

Farmecul și frumusețea ascunsă a unor propoziții scurte stau bine mai ales oamenilor care au în sânge plăcerea de a povesti și sfătoșenia povestirii. Țin minte cum, în vremea tinereții mele, vecinul nostru din **Balasâna**, ba Lazor al Boierului, atunci când mă vedea supărat, îmi spunea scurt: – Mută-ți

gândul, Lăzorucule! Mută-ți gândul! (pag. 152).

*
* *

Pizmuit tot vei fi. Pizmuit tot vei fi chiar pentru lacrima ta purtată în ulcior de o măiereancă fără nume, din **Balasâna**. Pizmuit tot vei fi... (pag. 66).

*
* *

Cu cât îmbătrânesc mai mult, cu atât îmi dau mai bine seama că niciun drum din lumea asta nu-i mai plin de zodii neînțelese cum e cel din **zarea măiereană**. Uite, uite cum răsar din el, parcă ieșiți direct din vreme, țărani! Uite-l cum ridică glasul din leagănul copilăriei – ca fumul de odinioară din bătrânele hornuri – și-l răsfrânge peste sufletul celor vii și celor morți! Uite cum așază pavază trecerii, în **Măgura de Sus**, **steaua magilor de la răsărit** și-o mângâie cu palma copilăriei! Uite cum în partea de jos a satului, în **Balasâna**, îndrumă colindătorii spre casele, fără număr și trup, ale raiului!

Da. Drumul acesta măierean e, pentru mine, cel mai pios omagiu adus vieții de sufletele morților aprinse în lumină.

Lazăr Avram

(extrase din vol. *Leac de singurătate*, 2013)

Cartea

MIRCEA CĂRTĂRESCU, *SOLENOID*

Partea a III-a, Capitolele 29-39, pag. 425-643

(continuare din numărul anterior)

București și Voila, un loc apropiat și unul cel mai îndepărtat unde a călătorit vreodată îl fac pe autor să mediteze și să-și pună întrebări retorice de genul: Ce este realitatea? Cum se trece de la obiectiv la subiectiv? Un răspuns posibil, realitatea e animalul în care trăim, iar Bucureștiul e orașul cel mai trist din lume, de pe fața pământului, dar totodată singurul adevărat” (p.555), deoarece constructorul s-a străduit să clădească un oraș deja ruinat, iată câteva exemple: calcane, ornamente caraghioase, școli-tip, magazine universale, muzee, cinematografe în prăbușire, case neterminate, prăvălii, ploi, mobilier străvechi, cimitire, morga, spitale mizerabile, biserici, pușcării... Capitala este văzută și ca o stare de spirit, cu palate în ruină, un centru nostalgic, blocuri muncitorești, fabrici, depouri, dar și câte-un solenoid, de fapt cinci, cel central se află la morgă. De remarcat că efectul acestora e levitația ca o evadare, pentru el și Irina în momentele de dragoste fizică. Obsesia căsătoriei care-l bagă în sperieți pe autor apare de-abia în partea a treia a cărții, *Capitolul 38*, el nu a dorit-o, directorul Borcescu l-a îndemnat, pe urmă, tot el constată că n-a fost așa rău. Prima lui soție, Ștefana, pentru doar un timp de 14 luni, portretul ei e bine

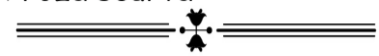
creionat: „mititică și puțin plinuță, energetică și iubitoare, o fată bună, dar prea concretă.” (p.610). Până la urmă, amintirile despre ea devin banale, ca despre un prieten, prilej cu care autorul meditează: „**Cu fiecare dragoste trăiești altă realitate.**” La un moment dat, ea, Ștefana, nu mai e aceeași, e internată, se schimbă în altă persoană, ca un agent sub acoperire. Deoarece Ștefana îl pândea noaptea, el o părăsește, urmărirea ei în vis, trecerea prin cupola propriului craniu, întoarcerea la copilărie, când se visează copil, sunt câteva aspecte ale acestei legături cu Ștefana. (*Capitolul 38*).

La un moment dat, autorul își trece în revistă manuscrisele, astfel aflăm amănunte despre geneza și construcția cărții, caietele cu manuscrisele sunt inspectate admirativ, primul e cel cu păduchii; de-abia, spre final, înțelegem semnificația acestei lumi, apoi matricola școlară, multe vise, unele cu repetiție, Irina și multă frică. Caietul al doilea are în atenție Morga, alte vise, pichetiștii, ghiulul cu pricina și dintele de aur, icoana de la cercul de ateism al școlii din Colentina, cubul tesseract, Voila, jocul cu monezile de trei lei sub formă de floare și magnetul. Al treilea caiet cuprinde căsătoria cu Ștefana, din nou sanatoriul de la Voila, Vaschide,

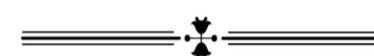
stăpânul viselor, visul și tainele lui. Întocmai ca mamă-sa, autorul se-ntreabă ce-o fi? El definește visul ca un mesaj, o chemare, un portal, o gaură de vierme, un obiect multidimensional, un plan de evadare, ca și muzica, metafizica și trigonometria sferică.” (p.637). Câteva vise străvezii și obscure ce sugerează o evadare din lume: un zid al propriului domeniu e în pericol, el e dublat, dar prin pierdere de teritoriu, la un nou pericol, zidul este triplat, împătrit, încincit, de șase, de șapte ori până ce ajunge doar în jurul propriului corp și acesta este cucerit până la minte și apoi la suflet, adică glanda pineală. Alt vis e ca o parabolă, se revine la cel cu salvarea capodoperei în cumpănă cu viața unui copil. Câteva considerații personale asupra scrisului, a cărții, artei de creație încheie aceste frământări interioare: el scrie o anticarte, se declară a fi nimeni, e singur, dar nu minte pe nimeni pictând uși ce nu se vor deschide niciodată pe pereții acestei lumi piranesiene” (p. 643). Peste toate acestea, coșmarul numărul unu revine, trecerea de la o stare la alta, de la un anonim ce se declară, la un scriitor de succes. (va continua)

Iacob Naroș

Proză scurtă

3 Parabole intempestive

Parabola avionului în zborul său spre frumos și bine

*”Tristeza de outros espaços,
de outros céux, de outras esferas,
de outros límpidos abraços,
de outras castas primaveras.”
(”Tristețe de alte întinderi,
de alte ceruri, de alte sfere,
de alte limpezi cuprinderi,
de alte caste primăveri”)
Cruz e Sousa*

Emilia este o țară micuță, ivită undeva între spațiul greu de controlat dintre Brazilia și Columbia, sau...mă rog, ivită din junglă, - unii spun că în mod artificial, pentru ca Vărul Emilio - fostul prim-ministru a vrut așa, după modelul orașului Belo Horizonte, căruia să-i fie frate geamăn. O emanație a noii democrații emiliene. Se știe.

Un avion străin survolează spațiul acestei țări, un avion cam vechi...și accentuă parabola senhor Utrum pe prima pagină din "Timpul Braziliei". Spiritual de felul său, generalul a ordonat foc.

- Nu putem admite să fim invadați de... los cropios, los famosos și los esperanzas. Noi nu avem nevoie nici măcar de amintiri, darmită de pure invenții literare neviabile. Se știe, aici solul e acid: solul pământurilor calde. Nu rămâne nici o urmă.

- A fost o greșală regretabilă, declară tot el spășit, la "Journal Nacional". Își ceru scuze, cu vădit discomfort, în mod public, ambasadei țării vecine și prietene.

Dar ambasada nu primi scuzele. În primul rând nu știa nimic de eveniment. Și chiar dacă ar fi știut, declară cinic ambasadorul, chiar dacă ar fi știut nu era desemnat să comenteze evenimentul. Avionul nu zbura sub pavilionul țării pe care o reprezintă. Probabil era vorba de teroriști, sau agenturi străine, care voiau să iște confuzie și să deschidă o situație conflictuală între țări care, dacă nu pe deplin prietene, cel puțin vecine, spiritual vorbind; n-ați făcut nici o greșală față de noi, dar nu am convingerea că nu și față de propria țară, căci din informațiile mele personale - adăugase ambasadorul fără să ascundă că totuși îi parvenise un set de informații și pregătise două variante de răspuns, care nu se contraziceau, dimpotrivă, se completau, ambele depinzând de reacția unei a treia țări implicate, care avea chiar imaginea întâmplător filmată de un specialist ornitolog ce urmărea deplasarea unei specii mai rare de berze...ei bine, avionul e toată ziua brazilian.

- Nu, nu se poate proba asta... căci accidentul s-a petrecut noaptea... preciză purtătorul de cuvânt al generalului iritat.

- Atunci, da...fu de acord ambasadorul. Probabil că ornitologul s-a înșelat.

Într-adevăr, de unde să aibă aparatură atât de sofisticată doar pentru un studiu banal al berzelor, cu excepția cazului când ar fi urmărit cu infraroșii zburătoarele. Și, firește, dumneavoastră trebuie să știți mai bine ce se întâmplă în spațiul brazilian.

Presa a preluat aspecte din ambele declarații considerându-le asemănătoare prin ambiguitate și a încercat să le clarifice. Obscurul cotidian "Claro" a căutat să afle mai multe despre pasionatul ornitolog, fără succes însă și fără a trage concluzia că berzele nu existau, dar nu puteau fi filmate decât prin satelit, ceea ce nu era cazul. Pe de altă parte, statistic vorbind, politica demografică în privința asiguraților indios ce primeau pensie viageră pentru simplu motiv că erau indios ar fi putut fi o propagandă pentru buna funcționare a Casei de asigurări indio, la care poposeau tot mai multe berze cointerestate.

- În pădure urlă oșca-jaguarul, în râu stă la pândă jacare-crocodilul și peștii aceia mici și veroce, pe cât de mici la suflet, pe atât de veroce. Piranha... Tot n-ar fi avut unde să aterizeze. Noul aeroport promis nu era gata, nici măcar statuia președintelui, jungla se întindea și peste drumul transamazonian, dacă nu mai erau fonduri pentru reparații, pentru întreținere...claro, nu mai aveai ce te aventura în jungla deschisă, numai

întârâtată...

Și chiar dacă ar fi aterizat, cine poate să bage mâna în foc, că nu s-ar fi întâmplat la fel în pădurea incendiată, că adesea se aprind în chip natural și ard hectare de pădure provocând dereglările climatice din ultima vreme...Ori, în cealaltă zonă interzisă, pădurea inundată, unde tot plouă...iar actualul guvern a avut inițiativa unei fabrici de umbrele...pentru salvarea economiei țării. Doar dacă n-o fi știut de vreo pată albă pe teritoriul necontrolat, vastul, întinsul, neblânzitul, neexploratul spațiu al marilor speranțe.

- Ba explorat a fost destul! izbucni generalul. Nu e nici o pată albă, auzi, nici una! se înfurie generalul. Unele publicații au prea multă libertate. Și prea mult timp...ca să inventeze atacuri. O Vento! Vântul acesta de dezbinare ce flutură presa braziliană plătia!

Calm, ambasadorul țării vecine și prietene primi acordul celeilalte țări, acord pe care îl aștepta de mult pentru a imputa Braziliei indiferența față de oamenii epocii de piatră, cu care, mai anii trecuți s-au întâlnit niște exploratori, o expediție comună din țările ce aveau o înțelegere ce nu le impunea restricții și nici nu se puneau problema vreunei nemulțumiri pentru simpla trecere dintr-o țară în alta în locurile nemarcate, cine poate acoperi toată aria de păduri virgine pe unde ar trece granițele arbitrare, ce spionaj economic, ori strategic ar putea fi acolo, dacă nu cumva oamenii aceia rămași la stadiul epocii de piatră or fi copiii ori nepoții spionilor trimiși deja cu o generație, două în urmă. Dotați cu tot ce trebuie. De nu s-or fi infiltrat pe-acolo ca să exercite influențe subversive.

- Vezi să nu! se burzului generalul. Mai întâi asta e o minciună gogonată, noi n-avem oameni din epoca de piatră. Și chiar de-ar fi, nu i-am menține la acel stadiu, ar fi prinși în proiectul generos al Triburilor Moderne, claro.

- Aha, se prefăcu interesat de idee ambasadorul. Se știe că generosul proiect a fost propus de noi, dar nu știu dacă se desfășoară la fel. O țară neutră a propus observatori neutri...prinși apoi de vânătorii de capete care i-au castrat și i-au batjocorit în tot felul, plini de cruzime...Am protestat în repetate rânduri...Intenția noastră era să-i învățăm să trăiască și ei ca lumea, ca niște civilizados.

-Pe cine să învățați?se incrunta generalul.

-Pe cei care nu trăiesc ca lumea...se eschiva ambasadorul. Apoi continuă mai puțin precaut, totuși cu diplomatie instinctivă: Și de aceea, cineva i-a luat cu avionul și a vrut să-i transporte într-o zonă civilizată, o oază de liniște și bunăstare, ca să zic așa. Au despărțit familiile de cronopios de cele de fumos și de esperanzos, dar aceștia din urmă -e o supoziție plauzibilă- se tot mișcau acolo în avion, că nu puteau sta liniștiți și avionul și-a pierdut echilibrul și a căzut, ce mare lucru?! Accidente din acestea se întâmplă, dar nu cu avioane de-ale noastre și nu în cadrul agenției de zbor emiliene.

- Desigur. Aici am căzut de acord, deși am sesizat ironia dumneavoastră, zise generalul.

- În mod constant rămânem la o neînțelegere care ne pune de acord...observă ambasadorul.

- Cei care au produs accidentul! Cronopios sunt cei mai neastâmpărați.

- Esperanzos se înclină ba într-o parte, ba în alta, e vina lor. Claro. O infecție literară de care nu era nevoie în Brazilia. Și nici în altă parte. Emilia este o țară neutră. Se știe. Emilenii...

- Oricum, ei au existat doar din punct de vedere literar, sublinie înaltul brazilotehnocrat, ca supoziție a neîmpăcării noastre de până acum. Asta înseamnă că există șanse să fim în continuare țări vecine și prietene. Vietățile fictive din avion ar fi putut fi strânse de peste tot din ambele țări ca să scăpăm de ele. O soluție teoretică a brazilotehnocraților. Claro.

Neoficial, era o variantă în plus.

-Vom lupta prin toate mijloacele, spusese un reprezentant, claro, civilizado: politic, simbolic, diplomatic... Reprezentantul minorităților Triburile moderne, raportate că ar fi trăit în micuța țară Emilia. Iar reprezentantul nostru, O Primo, Vărul Emilio-

Primul ministru care...

Având un lobby puternic unde trebuia și când trebuia, se ținea de cuvânt. În timp ce indios se certau din te-miri-ce, nu le mai plăcea parcă nici culoarea avionului, de pildă...

Cu o bună poziție strategică pe tabla de șah a politicii braziliene, acest civilizado, speculând că nu se mai cădea de acord asupra culorii avionului (sau a fondului cerului, pe care îl preferau vertamarilo, patriotic) a decis să se renunțe atunci la avionul de pe siglele mai importante.

De-abia atunci, indios și-au amintit că încă de pe vremea Oximoronului, ba și înainte cu mult de acesta, avionul în zborul lui spre mai bine, era însuși simbolul Braziliei. Indios aveau ce-i drept și ei un simbol frumos și romantic, fluturele brazilian, dar cum să renunțe la tradiție, unde mai pui că unii ar fi putut numi (la un moment dat cu îndreptățire) chestia aceea, în loc de fluture, molie. Ce-i drept și avionul învechit, având culoarea scorojită, putea trece drept altceva. În fine. Așa s-a născut mica țară Emilia, în durerile facerii. Sau poate adusă de barză.

Așadar, conchise Utrum, autorul de parabole din „Timpul Braziliei”, agenția de zboruri din ambele țări s-ar putea să aibă de suferit din cauza imaginii nefavorabile a presei. Iar cei de la bordul avionului s-ar putea să nu ajungă la destinație. Iată de ce, privind prin hublou, m-am gândit la unele turbulențe. Zburăm într-o zonă cu multe turbulențe. N-ar trebui să ne agităm și să ne dăm cu părerea ce-i de făcut. Totul este să nu intrăm în panică. Nu trebuie să închidem ochii. De aici lucrurile se văd mai bine, dar trebuie să ne atașăm centurile de siguranță, senhora Esperanza, de vreme ce s-a trecut pe pilotul robot. Am putea să zicem și o rugăciune.

2. Dilema Crocodilului reiterată

„Sei de uma criatura antiga e formidavel

Que a se mesma devora os membros e as entranhas”

“Știu o creatură, antică și fudulă,

Care-și devoră sieși și membre și rărunchi...”

-Machado de Assis-

Ca și cum ridurile de acum ale urmașilor ar indica doar locul unor zâmbete...,dar rânjetul reiterat al guvernării emiliene amintește în mod cert de cinismul Oximoronului, și dilema braziliană pusă încă atunci, pentru martirii care erau asigurați de o soluționare favorabilă a petiției lor, doar dacă ar fi răspuns corect la întrebarea pusă anume: “Va da Crocodilul bunurile înapoi..., pe care a pus deja botul?”. Bunurile acelea pe care le-a transformat atunci în bunuri de unică folosință,devenite rare pentru că magazinele erau goale, unde să mai găsești în jungla de atunci, o coajă de adevăr, o fărâmitură de dreptate, când preocuparea principală era pentru pâinea cea de toate zilele pentru care se stătea la coadă și se mânca cu amar și „rațional”: coaja cea arsă, și se privea cu consternare golul imens de sub ea.

Țara cea mică, numită Emilia, a apărut din speranța celor care voiau să construiască un nou Belo Horizonte...

Ca și cum bunurile precum adevărul, frumusețea, dreptatea, credința, nădejdea, speranța, iubirea și toate celelalte ar fi devenit extrem de rare, iar dacă cineva le-ar deține la un moment dat cu îndreptățire, ar fi un dezastru național, de unde opinia Crocodilului că ar fi bine să fie lipsiți de ele și cei care le au, pentru că dacă nimeni n-ar avea nimic ar fi mai bine pentru toți, ar fi toți în aceeași oală încălzită de soarele brazilian, care luminează deopotrivă pentru indios și civilizados. S-ar putea spune pe de altă parte că acestea sunt ale tuturor și atunci, n-ar fi oare iarăși un alt dezastru ca cineva să mai aibă pretenția la un adevăr propriu, la o credință proprie, la o iubire personală ș.a.m.d? Mă rog, cu

- continuare în pagina 8 -

Proză scurtă

- urmare din pagina7 -

3 Parabole intempestive

„gestionarea tuturor posibilităților”, lucrurile erau privite și din alte perspective. Dar cine îți dă dreptul să judeci pe alții? „Non judica l'altri perque non essere giudicato.”

Într-o scrisoare adresată, joi, președintelui Sergio Antares și premierului O Primo (Vărul Emilio), urmașii celor de la Belo Horizonte și Antares spun textual "Guvernarea actuală, care continuă modelul lui Jacare Macondo (Crocodilul)", are obligația morală să ne restituie ceea ce ne-a fost confiscat abuziv. Politica Crocodilului, se știe, a fost păguboasă pentru întreaga Brazilie. Știu și copiii care se mai uită la desenele animate cu zbenuguiala belicoasă dintre Crocodil (Jacare) și Picapao, Ciocănitorea buclucașă. De unde și sentimentul brazilian al ființei frustrate permanent. Fie că privești dinăuntru, fie că privești din exteriorul acestei Brazilii politice în care computerul bine programat alege periodic același tip de reprezentanți: aleatoriu și interactiv pentru că majoritatea dintre cei care ar putea face ceva, fac exact ceea ce marea majoritate se și așteaptă.

“Urmașii celor căzuți la Belo Horizonte” și “Urmașii Incidentului din Antares” (vag cunoscute?) într-un conflict alimentat de lipsa de tact al unora, ca și din propria neîndemânare în a vindeca rănilor, de a depăși resentimentele sau teama reciprocă de un viitor în care s-ar recunoaște deopotrivă de indios și civilizados, chiar dacă alte cuvinte mai pline de lumină și frumusețe ar înflori în sufletele lor. Din punctul acesta de vedere se justifică o țară mică precum Emilia, numită așa după ideile premierului Emilio, ivită din zona necontrolată a junglei, ca o orhidee răspândită în întunericul din jur. Un fel de falanster dacă vreți.

Legea privind regimul juridic al bunurilor imobiliare aparținând “urmașilor celor de la Belo Horizonte” inițiată de..., prevedea, în textul inițial, ca, toate bunurile acelor “civilizados” (inclusiv cele considerate sacre, bisericile, cimitirele sau casele parohiale), să treacă în posesia majorității indios din “uma zona fechada”. Anumite zone sunt interzise, firește. Inițiatorii proiectului declarau că prin această

inițiativă au vrut să se finalizeze disputa între indios și civilizados pe teritoriul Braziliei, cel puțin sub aspectul bunurilor imobiliare. Claro. La fel și în mica țară Emilia. Subliniem: țară neutră. Așa cum a promis Vărul Emilio, O Primo.

În Europa, la procesul de la Nurenberg, cei care săvârșiseră ceea ce se știe au recunoscut de pildă că da, au avut loc unele violuri (ale dreptății, adevărului, ale proprietății, ale drepturilor omului, mă rog, au fost și unele violuri individuale...dar nu așa multe cum s-ar crede, oricum este mult de când s-au petrecut acele lucruri și pe urmă nu pot fi dovedite, deoarece victimele nu mai trăiesc, și chiar dacă s-ar găsi cineva să protesteze, cei care mai trăiesc sunt minoritari, și chiar dacă or fi avut unele bunuri, acelea după logica Oximoronului trebuie să aparțină majorității.

În Incidentul de la Antares, problema se pune din partea unor victime sau a urmașilor lor, care pretind măcar respectul și recunoașterea lor, în speranța de a nu repeta greșelile trecutului. Fie și prin impietatea gândului de a urma logica Crocodilului.

S-a cerut retragerea proiectului legii privind regimul juridic al bunurilor imobiliare aparținând cultelor religioase din Brazilia, prin care se urmărea "o nouă învrăjbitură a celor căzuți la Belo Horizonte și a urmașilor Incidentului Antares".

"Ne exprimăm pe această cale consternarea pentru faptul că în acest an se pune încă în discuție un astfel de proiect de lege, prin care, de fapt, se urmărește o nouă desființare a martirilor, adică și a urmașilor acestora, de către guvernarea braziliană", se arată în documentul citat.

"Dacă ar ști, s-ar răsuci în groapă, ar reveni la Antares ca și în Incidentul cunoscut, sau în atâtea altele mai puțin cunoscute. Uitate...sau prin viclenia istoriei reiterate în Emilia".

Reprezentanții au precizat că la Înalta Comisie Emiliană se află înregistrat "Proiectul de lege privind regimul juridic al bunurilor imobiliare, aparținând urmașilor celor căzuți la Belo Horizonte și a urmașilor celor din Antares", inițiat de un grup presupus civilizados, al băutorilor de mate. Băutorii de cafea-cu-

lapte s-au abținut, ca din poziția lor nepărtinitoare să reiasă clar Binele ce trebuie restabilit. Adică ei fiind în măsură a face ca totul să fie bine, așa cum cred că este mai bine: Promițând că vor face ceea ce trebuie. Așadar, cândva o să fie bine...Cam aceasta este sentimentul emilian al ființei binelui. Un fel de Deus otiosus... Când omenii uită de Dumnezeu, după o vreme le este dat să descopere (prin suferință) ce înseamnă să fie uitați de Dumnezeu...de unde spusa populară: om uitat de Dumnezeu, loc uitat de Dumnezeu, țară uitată de Dumnezeu...dar sperăm să nu mai fie așa. Nu este cazul țării Emilia, care ivită din junglă a progresat enorm anul acesta. A crescut nivelul de trai al Triburilor Moderne. Claro.

Dar să fie binele (emilian) așa, mai mălăieț, cum îl cred unii. Reprezentanții s-au adunat la Belo Horizonte, în 27 ianuarie, pentru a-și exprima protestul în chip pașnic. Interesant, cum toată lumea vorbește în Brazilia despre dezamorsarea unor tensiuni și resentimente, dar fiecare poziție ține să le recapituleze, ca și cum ele trebuie reamintite, ca nu cumva, Doamne-fereste, să se uite, sau să uităm că suntem indios ori civilizados, mai mult decât alții. E posibil în Emilia ca să le vină atunci unora ideea de a împărți diplome de bună credință așa cum s-au oferit drept compensație acelea de eroi. Adică cei mai credincioși să moștenească împărăția cerurilor.

Astfel...oricum e o abatere reușită a atenției de la un prezent al unei perioade de tranziție, să zicem așa ca într-un roman de Alexandre Dumas, un francez iubit aici în Emilia, chiar mai mult decât în țara lui, care n-a vorbit niciodată despre dezastrele unei proaste guvernări, ci a indicat eventuale greșeli repetabile. Asemenea lucruri se observă câteodată, aproximativ "Vent ans après".

Între timp s-a ieftinit „Feliz Gente” („Fericirea poporului”, băutura preferată a emilienilor), iar dansatoarele de samba, s-au mutat în noul Belo Horizonte, unde va avea loc Carnavalul.

- va urma -

Ovidiu Bocșa

Profesor de engleză - Reteag

Rebus

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						■					
2								■			
3			■							■	
4					■						
5		■					■		■		
6					■						■
7	■						■				
8				■				■			
9									■		
10					■						
11							■				

A ÎNCEPUT ȘCOALA!

ORIZONTAL : 1) Grup de elevi conduși de un diriginte – Făcut de elevi la final de școala ca amintire . 2) Act ce atestă și vechimea în învățământ – A se arăta la ...Civică! . 3) Primele pagini de engleză! – Predă pentru prima dată un curs universitar . 4) A pleca – Conduce o universitate . 5) Localitate în Franța – Simbolul cobaltului spus de Corina! . 6) Împărat roman învățat la istorie – Specie a genului dramatic . 7) Spus de elevi când iau o notă bună la Franceză – A pune stampila pe carnetul de elev. 8) Un 10 la engleză - Fir – Camion mare . 9) Cu ea faci ordine în clasă. - Capete de undiță! . 10) Mulțime fără nici un element - Darul ce-l au unii elevi . 11) Elevi numai ochi și urechi la ore (fem.) - Un auxiliar la ora de limba română.

VERTICAL : 1) E totdeauna primul la ora de desen – Angajată pe post de servitoare . 2) Boala de care suferă unii elevi dar și ...balenele! - Un profesor de excepție . 3) Începe aventura! – Cântată de elevi la ușile profesorilor (pl.) 4) Elev cu note bune – Un nănaș pitic ! . 5) Academia de Studii Economice (sigla) – Localitate în Elveția . 6) Cursuri de la care te alegi cu ... credite . 7) Nu-s astea – Școlară pe final! 8) Prenume masculin întâlnit la ora de muzică – Mihaela alintată . 9) Crâșmă – O legenda.. premiantă! - Mediu la .. istorie . 10) Ulpiu Vancea – Momentul favorabil pe care l-a avut Caragiale . 11) Nu se vede mai deloc la ora de biologie - A preda la Geografie cu ... indicatoare!

prof. Vasile Arsene

Dicționar : ETTE, NAN, SAJ .

Redactor-șef: ICU CRĂCIUN
 Redactori: Viluț Cărbune, Ilie Hoza, Macavei Al. Macavei, Iacob Naroș, Mircea Prahese, Alexandru Rațiu, dr. Lazăr Ureche, Liviu Ursa, Viorel-Daniel Partene
 Acest număr apare cu sprijinul financiar al Primăriei Maieru.

Correspondenți externi: Damaschin Pop Buia (Germania), Alex Pop (SUA)
 Precizare: Responsabilitatea materialelor publicate aparține în exclusivitate autorilor.
 Adresa redacției: Muzeul Cuibul visurilor Maieru, județul BISTRIȚA-NĂSAUD

Machetare: Viluț Cărbune
 Tehnoredactare computerizată și tipar: IMPRES srl Bistrita, str. N. Titulescu, nr. 18,
 tel/fax: 0263 238027, tel: 0263 223201 ISSN 1224 - 643